

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	August 2024 – juni 2025
Institution	Kolding HF og VUC
Uddannelse	HFe
Fag og niveau	Engelsk A
Lærer(e)	Annita J. M. Nielsen
Hold	daA12408

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Emne 1: Intro: Styr på sproget 1 – ordklasser, skrivning og grammatik – 8 %
Titel 2	Emne 2: Fortællingens kunst – Folkeviser, kortfilm, noveller – forskellige genrer, kanon og eventyr – 12 %
Titel 3	Emne 3: Dokumentar: VÆRKLÆSNING 1 – <i>Testamentet</i> (2011) filmiske virkemidler og dokumentargenren, 2011 – MEDIEVÆRK – 8 %
Titel 4	Emne 4: Styr på sproget 2: Skriftlighed og eksamen: Analyserende artikel og skriftlig fremstilling – 8 %
Titel 5	Emne 5: Thomas Korsgaard: VÆRKLÆSNING 2 – <i>Mente I det</i> (2023) roman fra 2023, Thomas Korsgaard – 8 %
Titel 6	Emne 6: Sprog, litteratur og medier – Grundbog til dansk + skriftlighed og eksamen – 16 %
Titel 7	Emne 7: Drama og VÆRKLÆSNING 3: Udtryk, aftryk og indtryk (1990 – 2005) – Kvium og radiospillet Forestillingen , 1992 af Kim Fupz Aakeson – 6 %
Titel 8	Emne 8: Periodelæsning. Modernisme: 1900-tallet og fokus på 80'erne: VÆRKLÆSNING 4 – <i>Vi folder drømmenes faner ud</i> , 1981, Michael Strunge,

	digte/digtsamling + verdenslitteratur (Baudelaire) + SVENSK & NORSK – 6 %
Titel 9	Emne 9: Minimalisme og 90'erne: VÆRKLÆSNING 5 – Dyr og biler, 2000 – Helle Helle, novellesamling – 4 %
Titel 10	Emne 10: Periodelæsning 1800-tallet. VÆRKLÆSNING 6: Eventyr og forfatterdebat. Romantikken, 1800-tallet, HCA og <i>Skyggen</i> og DMG – (6 + 3 %) = 9 %
Titel 11	Emne 11: Realisme, medier og kommunikation – 12 %
Titel 12	Emne 12: Nyeste tid (1995 – 2025) og selviscenesættelse – 3 %

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 1	Intro: Styr på sproget – ordklasser, skrivning og grammatik
Indhold	<p>Kerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bog 1: Håndbog til dansk https://hbdansk.systime.dk/ ○ Bog 2: Ind i sproget: https://indisprogethx.systime.dk/ ○ Bog 3: Styr på sproget https://styrpaasproget.systime.dk/ - VÆRKLÆSNING 7 ○ Bog 4: Litteraturhistorien – på langs og på tværs https://lithist.systime.dk/?id=1 ○ Bog 5: www.textur.systime.dk ○ Links <p>Tekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ “Helium” kortfilm fra 2014 https://www.dailymotion.com/video/x3gg3fu ○ ”Den sidste balkjole” af Herman Bang (kanon = grøn) fra 1887: https://detmodernegegnembrud.systime.dk/?id=146 ○ Edvard Munchs maleri ”Jalousi”, 1895 – trekantsdrama som centrale motiv ○ ”Et have der vugger sig til ro”, Julianne Preisler, 1997 https://hojskolesangbogen.dk/om-sangbogen/historier-om-sangene/e-g/et-hav-der-vugger-sig-til-ro ○ ”Den grimme ælling” HCA, 1843 – rejsemotiv ○ ”I dette rum”, 1985 Strunge digt fra <i>Verdenssøn</i> – kærlighedsmotiv ○ ”Sildig opvagning” – lille uddrag, Steen Steensen Blicher, 1828 ○ ”Indvielsen”, 1804, Staffeldt ○ ”Bordelpige dræber ufødt”, 1922, Rudolf Broby Johansen ○ ”De evige tre” digt af Tove Ditlevsen, 1942 fra <i>Lille verden</i> ○ Søren Pilmarks ”Trylletale”, 2015 https://tv.tv2.dk/2015-09-20-se-pilmars-trylle-tale-her-forvandler-han-surhed-til-kaerlighed ○ Digtet ”Angst” af Emil Aarestrup, 1838

	<p>Supplerende:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Trailer: "Toves værelse", 2024: https://www.youtube.com/watch?v=2mBfgkxzjyU&ab_channel=NordiskFilmBiografer ○ Interview med Paprika Steen omkring "Toves værelse", 18 min. https://www.youtube.com/watch?v=kLhBshMa3M0&ab_channel=MoovyTV ○ Video: https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=IDQMhut5Uao&t=625s&ab_channel=S%C3%B8renVristChristensen – komposition (19 min.) ○ https://www.youtube.com/watch?v=L_6SioK_y5w&ab_channel=S%C3%B8renVristChristensen – miljø (23 min.) ○ Miljø: https://textanalyse.systime.dk/?id=4880 ○ https://www.youtube.com/watch?v=gF_5N1K1Dak&ab_channel=S%C3%B8renVristChristensen – fortæller og synsvinkel (20 min.) ○ https://www.youtube.com/watch?v=Uy29WdY7TYE&ab_channel=S%C3%B8renVristChristensen – DMG (8:21) ○ Quiz omkring "Det fortællende menneske" i www.textur.systime.dk ○ "Årets pressefoto" – 2015, fra Textur ○ Michael Strunge: https://litteratursiden.dk/forfattere/michael-strunge ○ Impressionismens oversete kvinder: https://arbejderen.dk/kultur/impressionismens-oversete-kvinder/ ○ Motiver og konflikter https://hbdansk.systime.dk/?id=149 – flere typer motiver ○ Kortfilmsanalyse https://filmcentralen.dk/grundskolen/undervisning/fokus-paa-kortfilm ○ Raskins 7 parametre https://filmfestival.dk/off-aaret-rundt/med-skolen-i-biografen/de-7-parametre/ ○ Ciceros pentagram – taler ○ Appelformerne ○ Analyse af "Angst", Aarestrup, 1838 https://www.youtube.com/watch?v=am3YVnshEzk&ab_channel=RuneSC3%2B8ndergaard – ca. 15 min.
Omfang	8 %
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> ○ Intro til grammatik https://styrpaasproget.systime.dk/?id=130 ○ Intro til analyse og analysebegreber ○ Tesen ○ Motiv i litteratur ○ Stilistiske figurer
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> ○ Anvende grammatik og stilistiske grundbegreber ○ Anvende centrale skriftlige fremstillingsformer ○ Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer ○ Formidlingsbevidsthed og udtryksfærdigheder ○ Forholde sig kritisk, nuanceret, reflekterende, receptivt, analytisk og perspektiverende til tekst, sprog og samfund ○ Anvende det udvidede tekstbegreb

Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, klasseundervisning, klassediskussion, pararbejde, fremlæggelser, kreative opgaver, individuelle skriveøvelser, oplæg og gruppearbejde. Interaktive øvelser.
----------------------------	---

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 2	Emne 2: Fortællingens kunst
Indhold	<p>Kerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bog 1: Håndbog til dansk https://hbdansk.systime.dk/ ○ Bog 2: Ind i sproget: https://indisprogethhx.systime.dk/ ○ Bog 3: Styr på sproget https://styrpaasproget.systime.dk/ ○ Bog 4: Litteraturhistorien – på langs og på tværs https://lithist.systime.dk/?id=1 ○ Bog 5: www.textur.systime.dk ○ Links <p>Tekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Folkevise ”Ebbe Skammelsøn” – riddervise ○ Folkevise ”Hr. Torbens datter” – riddervise ○ Folkevise ”Harpens kraft” – tryllevisse ○ Folkeeventyr ”Rødhætte” ○ Folkeeventyr ”Snehvide” ○ Eventyr ”Grantræet”, HCA ○ Pia Tafdrups digt ”Det har regnet”, 1981 ○ Novelle ”Ringen”, Karen Blixen, 1958 https://mediedidaktik.digi.hansreitzel.dk/fileadmin/indhold/KarenBlixen-Ringen.pdf ○ Novelle ”Villy”, Charlotte Weitze fra <i>Bjergtaget</i>, 1999 ○ Tove Ditlevsen, uddrag fra ”Nattens dronning” ○ Benny Andersens digt: ”Universets beskaffenhed” fra Samlede Digte, 1960 – 1996: https://www.librarycat.org/lib/bnielsen/item/22988753 ○ Marianne Larsens digt: ”Soldaterfamilie” <p>Supplerende:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Marianne Larsen https://www.kristeligt-dagblad.dk/kultur/mirakuloese-forvandlinger ○ https://www.youtube.com/watch?v=_mdo-GB29g8&ab_channel=S%C3%B8renVristChristensen – folkeviser (14 min.) ○ Personkarakteristik: https://www.youtube.com/watch?v=1MFCIUJuC7A&ab_channel=S%C3%B8renVristChristensen – 34 min.

Omfang	12 %
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> ○ De episke love ○ Analyse af folkeviser – begreber til folkeviseanalyse ○ Typer folkeviser ○ Typer eventyr ○ Fortælletyper https://www.youtube.com/watch?v=caPeuAIlfVk&ab_channel=MetteRommedal ○ Temaer https://litteratursiden.dk/temaer ○ Solmodel, fortæller og parallelpersoner: https://dansksiderne.dk/index.php?id=4905 ○ Greimas aktantmodel ○ Kontraktmodellen/Hjem-ude-hjem modellen ○ Berettermodellen ○ Allusioner ○ Temalæsning: fra barn til voksen/overgange ○ Novellens kompleksitet og brede format: https://faktalink.dk/titelliste/novelleanalyse ○ Eventyr – som udvidet begreb: https://denstoredanske.lex.dk/eventyr
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> ○ Anvende grammatik og stilistiske grundbegreber ○ Anvende centrale skriftlige fremstillingsformer ○ Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer ○ Formidlingsbevidsthed og udtryksfærdigheder ○ Forholde sig kritisk, nuanceret, reflekterende, receptivt, analytisk og perspektiverende til tekst, sprog og samfund ○ Anvende det udvidede tekstmønster
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, klasseundervisning, klassediskussion, pararbejde, fremlæggelser, kreative opgaver, individuelle skriveøvelser, oplæg og gruppearbejde. Interaktive øvelser.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 3	Emne 3: Dokumentar
Indhold	<p>Kerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bog 1: Håndbog til dansk https://hbdansk.systime.dk/ ○ Bog 2: Ind i sproget: https://indisprogethx.systime.dk/ ○ Bog 3: Styr på sproget https://styrpaasproget.systime.dk/ ○ Bog 4: Litteraturhistorien – på langs og på tværs https://litthist.systime.dk/?id=1

- **Bog 5:** www.textur.systime.dk
- **Links**

Tekster:

- Dokumentaren *Testamentet* fra 2011 af Christian Sønderby Jepsen – **VÆRKLÆSNING 1** <https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/testamentet>
- Uddrag ”Armadillo”
- Morten Nielsens digt ”Skæbne” 1944
- Dokumentar: ”Mens vi venter her” fra Kræftens Bekæmpelse, 2018 <https://www.youtube.com/watch?v=1f9OOgjaPOA>
- Fra Berlingske/Facebook, 2017 – stærk optagelse af en syg pige, vandt Årets Pressefoto: https://www.facebook.com/berlingske/videos/denne-st%C3%A6rke-og-fine-mini-dokumentar-har-for-kort-tid-siden-vundet-en-fornem-f%C3%B8r/10154367838718133/?locale=da_DK
- Artikel: <https://jyllands-posten.dk/kultur/film/ECE4630946/testamentet/>

Supplerende:

- Fakta og fiktionskoder: <https://dansksiderne.dk/index.php?id=3469>
- Kort video om fakta- og fiktionskoder i dokumentarfilm: https://www.youtube.com/watch?v=3_rZpvQyYgs (ca. 5 min.)
- Dokumentargenren <https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/dokumentarfilm>
- Filmiske virkemidler <https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/filmiske-virkemidler>
- Dokumentarfilm og mockumentary <https://hbdansk.systime.dk/?id=224>
- Bill Nichols: <https://www.gymdansk.dk/dokumentarfilm-bill-nichols.html>
- (Kort)filmens virkemidler: https://www.youtube.com/watch?v=G_6XdR1gZEs (11:11)
- Filmiske virkemidler: <https://www.youtube.com/watch?v=m5jNXEcNgIc> (5:20)
- Billedbeskæring (nærbillede, ultranær osv.): https://www.youtube.com/watch?v=KEnc-B9o_2Q (7:57)
- Filmiske virkemidler: <https://www.youtube.com/watch?v=oZctGqqBqfA> (4:00)
- Se video (13:37 min.) https://www.youtube.com/watch?v=I8WMASc7_Cg
- Læs: <https://dansksiderne.dk/index.php?id=4629>
- 6 typer dokumentarfilm: <https://dansksiderne.dk/index.php?id=3471>
- Om filmen <http://www.movingdoc.dk/works/testamentet/>
- Hvad er montageklipning = synlig klipning: <https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/synlig-klipning>
- Transskribér et uddrag fra denne dokumentar *Testamentet* og se på samtalens karakter og sprog – se en transskription af en samtale fra Tv-serien *Matador* <http://matadoronline.dk/wp-content/uploads/2014/07/manus-episode09.pdf>
- Artikelanalyse – diskutér for og imod analysen: <https://www.coursehero.com/file/76105481/ogave-14docx/>
- Håndholdt kamera: Læs om kamera på stativ og håndholdt kamera: <https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/kamera-paa-stativ-og-haandholdt-kamera>
- Skriv om denne artikel: <https://viborg-folkeblad.dk/rundtomviborg/jeg-har-aldrig-haft-det-brede> (brug Henriks ord i din tekst)

Omfang	8 %
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> ○ Analyse af dokumentarer ○ Medier ○ Filmiske virkemidler ○ Sproget og dialoger ○ Øvelser i fakta og fiktionskoder: fx Gå udenfor og tegn din skole – se hvordan i videoen: https://www.youtube.com/watch?v=F-ayytQnbfk (3:05)
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> ○ Anvende grammatik og stilistiske grundbegreber ○ Anvende centrale skriftlige fremstillingsformer ○ Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer ○ Formidlingsbevidsthed og udtryksfærdigheder ○ Forholde sig kritisk, nuanceret, reflekterende, receptivt, analytisk og perspektiverende til tekst, sprog og samfund ○ Anvende det udvidede tekstbegreb
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, klasseundervisning, klassediskussion, pararbejde, fremlæggelser, kreative opgaver, individuelle skriveøvelser, oplæg og gruppearbejde. Interaktive øvelser.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 4	Emne 4: Skriftlighed og eksamen: Analyserende artikel og skriftlig fremstilling
Indhold	<p>Kerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bog 1: Håndbog til dansk https://hbdansk.systime.dk/ ○ Bog 2: Ind i sproget: https://indisprogethx.systime.dk/ ○ Bog 3: Styr på sproget https://styrpaasproget.systime.dk/ - VÆRKLÆSNING 7 ○ Bog 4: Litteraturhistorien – på langs og på tværs https://lithist.systime.dk/?id=1 ○ Bog 5: www.textur.systime.dk ○ Links <p>Tekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Gennemgang af kernebøgerne – VÆRKLÆSNING af bl.a. <i>Styr på sproget</i> 1, Systime + uddrag/kapitler fra andre bøger med henblik på de tre søjler i dansk ○ Benny Andersens digt: "Universets beskaffenhed" fra Samlede Digte, 1960 – 1996: https://www.librarycat.org/lib/bnielsen/item/22988753 ○ Marianne Larsens digt: "Soldaterfamilie" ○ Uddrag <i>Shrek</i> <p>Supplerende:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Marianne Larsen https://www.kristeligt-dagblad.dk/kultur/mirakuloese-forvandlinger ○ https://www.youtube.com/watch?v=mdo-GB29g8&ab_channel=S%C3%B8renVristChristensen – folkeviser (14 min.) ○ Personkarakteristik: https://www.youtube.com/watch?v=1MFCIUJuC7A&ab_channel=S%C3%B8renVristChristensen – 34 min.
Omfang	8 %
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> ○ Forbinderord og varieret sprogbrug ○ Afsendermarkører ○ Skrivehandlinger og skriftefaser ○ Citater, dokumentation og intertekstualitet (Uddrag fra <i>Shrek</i> og Pontoppidans ”Ørneflugt”) ○ Styr på sproget opgaver
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> ○ Anvende grammatik og stilistiske grundbegreber ○ Anvende centrale skriftlige fremstillingsformer ○ Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer ○ Formidlingsbevidsthed og udtryksfærdigheder ○ Forholde sig kritisk, nuanceret, reflekterende, receptivt, analytisk og perspektiverende til tekst, sprog og samfund ○ Anvende det udvidede tekstbegreb
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, klasseundervisning, klassediskussion, pararbejde, fremlæggelser, kreative opgaver, individuelle skriveøvelser, oplæg og gruppearbejde. Interaktive øvelser.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 5	Emne 5: Thomas Korsgaard
Indhold	<p>Kerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bog 1: Håndbog til dansk https://hbdansk.systime.dk/ ○ Bog 2: Ind i sproget: https://indisprogethx.systime.dk/ ○ Bog 3: Styr på sproget https://styrpaasproget.systime.dk/ ○ Bog 4: Litteraturhistorien – på langs og på tværs https://lithist.systime.dk/?id=1 ○ Bog 5: www.textur.systime.dk ○ Links <p>Tekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Thomas Korsgaards roman <i>Mente I det</i>, 2023 – VÆRKLÆSNING 2 ○ Uddrag fra <i>Tyverier</i>, 2019 novellen ”Tyverier”

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Video: Et landskabsmaleri af skæbnefortællinger – Thomas Korsgaard https://www.youtube.com/watch?v=DFsqOC_mkNk&ab_channel=Forfatterstafetten <p>Supplerende:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Litteratursiden: https://litteratursiden.dk/anmeldelser/mente-i-det ○ Uddrag fra <i>Tyverier</i> ○ Interview – Forfatterweb (efter at Korsgaard har vundet De Gyldne Laurblad for den tredje bog af romanerne om Tue: <i>Man skulle nok have været der</i>): https://www.youtube.com/watch?v=ixP16W3OGow&ab_channel=Forfatterstafetten – 20 min. ○ Artikel ○ Samtale med Knud Romer https://www.youtube.com/watch?v=4M9s8H7HPXg&ab_channel=LindhardtogRinghof
Omfang	8 %
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nyeste litteratur ○ Roman med fokus på komprimeret sprog ○ Kontroversielle emner ○ Forfatterfokus
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, klasseundervisning, klassediskussion, pararbejde, fremlæggelser, kreative opgaver, individuelle skriveøvelser, oplæg og gruppearbejde. Interaktive øvelser.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 6	Emne 6: Sprog, litteratur og medier – Grundbog til dansk + skriftlighed og eksamen
Indhold	<p>Kerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bog 1: Håndbog til dansk https://hbdansk.systime.dk/ ○ Bog 2: Ind i sproget: https://indisprogethx.systime.dk/ ○ Bog 3: Styr på sproget https://styrpaasproget.systime.dk/ - VÆRKLÆSNING 7 ○ Bog 4: Litteraturhistorien – på langs og på tværs https://lithist.systime.dk/?id=1 ○ Bog 5: www.textur.systime.dk ○ Bog 6: https://grundbogtildansk.systime.dk/?id=127 ○ Links <p>Tekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Gennemgang af bogen <i>Grundbog til dansk</i> ○ Gennemgang af hele bogen <i>Styr på sproget</i> – alle øvelser VÆRKLÆSNING 7 + ekstra links/supplerende opgaver fra www.sproget.dk m.m.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Eksamenssæt – novellen “Negle” Sanne Søndergaard ○ Eksamenssæt – novellen “Vinterligger” Rakel Gjerrild Haslund, 2015 https://www.slagtryk.dk/rakel-haslund-gjerrild-vinterligger/ ○ Eksamenssæt – digt/salme “Sig nærmer Tiden”, Blicher, 1838 ○ Eksamenssæt – dokumentar/uddrag ”Efterskolen” DR dokumentar, 2019 https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/efterskolen-1-noget-er-paa-vej ○ Eksamenssæt – artikler/ emne ”Er lydbøger snyd” ○ Jeppe Krogsgaard Christensen: ”Der er noget småbørnsagtigt, noget infantilt, ved sådan at få læst op”, Berlingske, 2016, Weekendavisen, 2021 ○ Sophus Helle: ”Hurra for højtæsning”, Berlingske 2019 ○ Søren Schausen: ”Ser du også lydbøger som ”snyd” på læsevægten?” ○ ”Månestrælesofaen” af Christina Hesselholdt, 1998 ○ Grundbog til dansk https://grundbogtildansk.systime.dk/?id=127 – Verden i sproget. Sproget i verden osv. ○ ”Ordapoteket” – medier og tekst https://www.mortensoendergaard.com/apotek-2/ ○ Louis Jensens ”Verden”, 1993 ○ ”Byen og verden” Peer Hultberg, 1992 <p>Supplerende:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Det uperfekte menneske” https://forfatterweb.dk/oversigt/leth-jorgen/zleth06 ○ Anmeldelse: https://litteratursiden.dk/anmeldelser/det-uperfekte-menneske-af-jorgen-leth ○ Smid en smutter: https://sproget.dk/leg-og-laer/smid-en-smutter/ ○ Pendulord: https://da.wikipedia.org/wiki/Pendulord
Omfang	16 %
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> ○ Skriftlighed og afleveringer ○ Tekstforståelse ○ Komparativ analyse ○ Interaktiv læsning ○ Interaktive skrive- og grammatikøvelser ○ Semantik. Pragmatik. Kontekst ○ Sproghandlinger (kort) ○ Overbestemt tekst (skal ikke fortolkes – klart budskab) ○ Faktiske tekster ○ Dobbeltblik ○ Fortæller. Den iagttagende fortæller. Upålidelig fortæller ○ Åben tekst. Lukket tekst. Fortolkning og forståelse. ○ Medieret tekst ○ Multimodale medier ○ Hypertekst (gennem andre links kobler man en sammenhæng til og bredere forståelse for den læste tekst) ○ Rubrik og underrubrik ○ Essay

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Associativt (= forbindende, forenende – danner og former koblinger og forståelse (også misforståelse, hvis man kobler forkert)) ○ Læsekompentence: Læsekompentence vil sige, at man både er i stand til at afkode tekstens ord og forstå dens mening. ○ Metaforer ○ Forhåndsviden i fiktive tekster ○ Argumenter: Påstand. Belæg. Hjemmel + den udvidede med rygdækning, styrkemarkør og gendrivelse. ○ Komma
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> ○ Anvende grammatik og stilistiske grundbegreber ○ Anvende centrale skriftlige fremstillingsformer ○ Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer ○ Formidlingsbevidsthed og udtryksfærdigheder ○ Forholde sig kritisk, nuanceret, reflekterende, receptivt, analytisk og perspektiverende til tekst, sprog og samfund ○ Anvende det udvidede tekstbegreb
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, klasseundervisning, klassediskussion, pararbejde, fremlæggelser, kreative opgaver, individuelle skriveøvelser, oplæg og gruppearbejde. Interaktive øvelser.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 7	Emne 7: Drama og VÆRKLÆSNING 3: Udtryk, aftryk og indtryk
Indhold	<p>Kerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bog 1: Håndbog til dansk https://hbdansk.systime.dk/ ○ Bog 2: Ind i sproget: https://indisprogethx.systime.dk/ ○ Bog 3: Styr på sproget https://styrpaasproget.systime.dk/ ○ Bog 4: Litteraturhistorien – på langs og på tværs https://lithist.systime.dk/?id=1 ○ Bog 5: www.textur.systime.dk ○ Links <p>Tekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Radiospillet <i>Forestillingen</i> af Kim Fupz Aakeson, 1992 med Niels Olsen – VÆRKLÆSNING 3 ○ ”Kaffeselskab” af Katrine Marie Guldager, 1995 <p>Supplerende:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Analyse af radiodramaet https://dettildansk-grundbog.praxis.dk/10202 - minder om forestillingsanalysen ○ Forestillingsanalysen: https://dettildansk-grundbog.praxis.dk/10201

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Det absurde teater https://www.youtube.com/watch?v=FYCYSGnSWYA&ab_channel=JanEgballeHeinze – 12 min. ○ Michael Kviums billede ○ Det absurde ○ Om ”Klodernes kamp” ○ Kortprosa – og kendetegn
Omfang	6 %
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> ○ Radiospil – lytte og forstå – og analysere ikke skriftlig tekst ○ Analysere og forstå kortprosa
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> ○ Anvende grammatik og stilistiske grundbegreber ○ Anvende centrale skriftlige fremstillingsformer ○ Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer ○ Formidlingsbevidsthed og udtryksfærdigheder ○ Forholde sig kritisk, nuanceret, reflekterende, receptivt, analytisk og perspektiverende til tekst, sprog og samfund ○ Anvende det udvidede tekstbegreb
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, klasseundervisning, klassediskussion, pararbejde, fremlæggelser, kreative opgaver, individuelle skriveøvelser, oplæg og gruppearbejde. Interaktive øvelser.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 8	Emne 8: Periodelæsning. Modernisme: 1900-tallet og fokus på 80’erne
Indhold	<p>Kerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bog 1: Håndbog til dansk https://hbdansk.systime.dk/ ○ Bog 2: Ind i sproget: https://indisprogethx.systime.dk/ ○ Bog 3: Styr på sproget https://styrpaasproget.systime.dk/ ○ Bog 4: Litteraturhistorien – på langs og på tværs https://litthist.systime.dk/?id=1 ○ Bog 5: www.textur.systime.dk ○ Links <p>Tekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Baudelaires digt ”Et Ådsel” fra <i>Helvedsbloemsterne</i>, 1857 – verdenslitteratur ○ Johannes V. Jensens digt ”Interferens”, 1906 ○ Tom Kristenses digt ”Nat i Berlin”, 1921 ○ Rudolf Broby Johansens digt ”Foråret kommer til caféen”, 1922 ○ SVENSK Pär Lagerkvists novelle ”Far og jag”, 1924 ○ Martin A. Hansens novelle ”Paradisæblerne”, 1953 ○ Peter Seebergs korprosatekst ”Den anatomiske tegning”, 1990 og novellen ”Patienten”, 1962

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Klaus Rifbjergs digt ”Solsort”, 1960 ○ Michael Strunges digtsamling <i>Vi folder drømmenes færne ud</i>, 1981 – VÆRKLÆSNING 4 ○ Søren Ulrik Thomsens digt ”Jeg er levende”, 1981 https://forfatterweb.dk/oversigt/thomsen-soren-ulrik/zsuthomsen ○ Michael Strunge digt ”Når vi sover”, 1984 <p>Supplerende:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Edvard Munch og Madonna m.m. samt NORSK https://no.wikipedia.org/wiki/Edvard_Munch ○ Munch: https://www.visitnorway.dk/aktiviteter/kunst-kultur/edvard-munch/ ○ Munch: https://kreatima.com/da-dk/magazine/interviews-reportager/edvard-munch ○ Modernismens faser og kendetegn ○ Futurismen og Emil Bönnelycke ○ Om Ekspressionismen – den etiske, den æstetiske, den eksistentielle ○ Om Eksistentialismen – Peter Seeberg, Martin A. Hansen, Søren Kierkegaard ○ Peter Seeberg og ”Patienten”: https://lithist.systime.dk/?id=269#c1236 ○ Peter Seeberg og ”Den anatomiske tegning” https://litteraturenshuse.systime.dk/?id=1981 ○ Digtere, divaer og dogmebrødre – 7: https://www.youtube.com/watch?v=-OxpulObDKs&ab_channel=DennisMikkelsen + på DR ○ Lyrik i byen/ storbyen: https://litteratusiden.dk/artikler/lyrik-i-byen-i-1980erne-i-fodsporene-pa-michael-strunge-og-soren-ulrik-thomsen ○ Pia Tafdrup
Omfang	8 %
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> ○ Periodelæsning 1900-tallet ○ Eksistentialismen ○ Ekspressionismen ○ 80’erne
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> ○ Anvende grammatik og stilistiske grundbegreber ○ Anvende centrale skriftlige fremstillingsformer ○ Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer ○ Formidlingsbevidsthed og udtryksfærdigheder ○ Forholde sig kritisk, nuanceret, reflekterende, receptivt, analytisk og perspektiverende til tekst, sprog og samfund ○ Anvende det udvidede tekstbegreb
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, klasseundervisning, klassediskussion, pararbejde, fremlæggelser, kreative opgaver, individuelle skriveøvelser, oplæg og gruppearbejde. Interaktive øvelser.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 9	Emne 9: Minimalisme og 90'erne
Indhold	<p>Kerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bog 1: Håndbog til dansk https://hbdansk.systime.dk/ ○ Bog 2: Ind i sproget: https://indisprogethx.systime.dk/ ○ Bog 3: Styr på sproget https://styrpaasproget.systime.dk/ ○ Bog 4: Litteraturhistorien – på langs og på tværs https://lithist.systime.dk/?id=1 ○ Bog 5: www.textur.systime.dk ○ Links <p>Tekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Helle Helles novellesamling <i>Biler og Dyr</i>, 2000 – VÆRKLÆSNING 5 <p>Supplerende:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Minimalisme – og Helle Helle: https://www.youtube.com/watch?v=P-zosnKjMUo&ab_channel=S%C3%88renVristChristensen ○ Klassisk dansk: Helle Helle og minimalismen: https://www.youtube.com/watch?v=WzcGavITiNs&ab_channel=GreveBibliotek ○ Det litterære område https://metoderidansk.systime.dk/?id=121
Omfang	4 %
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> ○ Analysebegreber ○ Minimalisme – Periodelæsning/ emneområde ○ Novelleanalyse ○ Eksamensartikel ○ Forfatterportræt Helle Helle
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> ○ Anvende grammatik og stilistiske grundbegreber ○ Anvende centrale skriftlige fremstillingsformer ○ Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer ○ Formidlingsbevidsthed og udtryksfærdigheder ○ Forholde sig kritisk, nuanceret, reflekterende, receptivt, analytisk og perspektiverende til tekst, sprog og samfund ○ Anvende det udvidede tekstbegreb
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplag, klasseundervisning, klassediskussion, pararbejde, fremlæggelser, kreative opgaver, individuelle skriveøvelser, oplæg og gruppearbejde. Interaktive øvelser.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 10	Emne 10: Periodelæsning 1800-tallet.
Indhold	<p>Kerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bog 1: Håndbog til dansk https://hbdansk.systime.dk/ ○ Bog 2: Ind i sproget: https://indisprogethx.systime.dk/ ○ Bog 3: Styr på sproget https://styrpaasproget.systime.dk/ ○ Bog 4: Litteraturhistorien – på langs og på tværs https://lithist.systime.dk/?id=1 ○ Bog 5: www.textur.systime.dk ○ Links <p>Tekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Romantikken: Adam Oehlenschlägers digt "Lær mig O skov at visne glad", 1813 ○ Romantikken: NFS Grundtvigs digt "Langt højere bjerge"/"Danmarks trøst", 1820 (som perspektiv hertil Benny Andersens digt "Langt lavere marker", 1974) ○ Romantikken: Grundtvigs salme "Det er så yndigt at følges ad", 1833 ○ Romantikken: Steen Steensen Blichers digt "Sig nærmer Tiden", 1838 ○ Romantikken/Romantismen: HCAs eventyr "Skyggen" VÆRKLÆSNING 6 sammen med dokumentaren <i>En gal, en poet eller en digter</i>, 2005: https://filmcentralen.dk/grundskolen/film/en-gal-en-elsker-eller-en-poet ○ L.A. Rings billeder og motivet 'tærskel' eller overgange https://da.wikipedia.org/wiki/L._A._Ring ○ DMG: Herman Bangs novelle "Foran Alteret", 1880 fra <i>Tunge Melodier</i> ○ DMG: Henrik Pontoppidans novelle "Muldskud", 1922 ○ Christian Krohgs billeder samt om Albertine på NORSK https://no.wikipedia.org/wiki/Albertine_(roman) <p>Supplerende:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Periodelæsning Romantikken og periodeopdelingen: universalromantikken etc. ○ Periodelæsning Det Moderne Gennembrud – DMG ○ Impressionismen og naturalismen ○ Uddrag fra <i>De Dødes Rige</i> (Pontoppidan) https://www.youtube.com/watch?v=amXyCIC645s&ab_channel=GyldendalForlag
Omfang	9 % (Romantikken 6 % & DMG 3 %)
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> ○ Digtergeniet ○ Hulelignelsen ○ Romantikkens kendetegn ○ DMGs tre K'er og debatfokus ○ Periodelæsning og 1800-tallets perioders kendetegn ○ Supplere til temalæsningen: overgange/fra barn til voksen (L.A. Ring) ○ Forfatterportræt HCA (tekstlæsning og debatprogram om teksterne)
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> ○ Anvende grammatik og stilistiske grundbegreber

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Anvende centrale skriftlige fremstillingsformer ○ Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer ○ Formidlingsbevidsthed og udtryksfærdigheder ○ Forholde sig kritisk, nuanceret, reflekterende, receptivt, analytisk og perspektiverende til tekst, sprog og samfund ○ Anvende det udvidede tekstbegreb
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, klasseundervisning, klassediskussion, pararbejde, fremlæggelser, kreative opgaver, individuelle skriveøvelser, oplæg og gruppearbejde. Interaktive øvelser.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 11	Emne 11: Realisme, medier og kommunikation – 10 %
Indhold <p>Kerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bog 1: Håndbog til dansk https://hbdansk.systime.dk/ ○ Bog 2: Ind i sproget: https://indisprogethx.systime.dk/ ○ Bog 3: Styr på sproget https://styrpaasproget.systime.dk/ ○ Bog 4: Litteraturhistorien – på langs og på tværs https://litthist.systime.dk/?id=1 ○ Bog 5: www.textur.systime.dk ○ Links <p>Tekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ludvig Holberg – uddrag fra <i>Erasmus Montanus</i> https://www.facebook.com/aaretsreumert/videos/andreas-jebro-erasmus-montanus/1287623851355491/?locale=da_DK – ca. 3 min. ○ Martin Andersen Nexøs novelle ”Lønningsdag. En idyl.”, 1900 ○ Jeppe Aakjær ”Jens Vejmand”, 1905 ○ Artikel (opinion): ”Nu køber jeg vand i dunkevis til kælderen”, JP, 2018 ○ Dokumentar kortfilm ”Et giftigt venskab”, DR3, 2021 https://www.youtube.com/watch?v=uxTjvNkhllU&ab_channel=P3xDRTV ○ Kortfilm ”Dennis”, 2007 https://www.super16.dk/film/dennis ○ Uddrag af Henrik Ibsens <i>Et Dukkehjem</i> fra 1879 – sproghandlinger og sprogfunktioner ○ Jonas Eikes takketale, Nordisk Råds Litteraturpris, 2019 ○ Utøya talen – Jens Stoltenberg, 2011 ○ ”Alexander lyver om alt” – DR3 https://www.youtube.com/watch?v=Srdzh8hRio4&ab_channel=P3xDRTV – 5:35 <p>Supplerende:</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> ○ ”Morlille er en sten”, 1973 https://www.youtube.com/watch?v=IKGOCIBZJ38&ab_channel=PerHedeg%C3%A5rd ○ Sproget som våben https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=1GBcX12_IN8&ab_channel=kglteater (1:38) ○ Hvorfor er Holberg aktuel i dag (om Erasmus Montanus) https://www.youtube.com/watch?v=fNcz3XQU38k&ab_channel=kglteater ○ Erasmus Montanus https://www.youtube.com/watch?v=G0V4Iwrd2pM&ab_channel=kglteater ○ Talen i <i>Festen</i> 1998 https://www.youtube.com/watch?v=BqlWIKwC2PE&ab_channel=FITFilm ○ ”Der er altid to taler” https://www.information.dk/moti/2012/01/altid-to-taler ○ Sproghandlinger https://sprogibrug.systime.dk/?id=157 ○ Sprogfunktioner – Roman Jakobsons https://metoderidansk.systime.dk/?id=172 ○ Det sproglige område https://metoderidansk.systime.dk/?id=122 ○ Ciceros pentagram ○ Appelformer ○ Gæt en appelform: https://www.vucdigital.dk/dan_ed_argumentation/appelformer/oevelse/oevelse_appelformer.html ○ Toulmins argumentationsmodel https://www.youtube.com/watch?v=YmfQHM6Fk98&ab_channel=Forklarmig_lige ○ Det mediemæssige område https://metoderidansk.systime.dk/?id=123 ○ Bill Nichols 6 dokumentar-typer https://dansksiderne.dk/index.php?id=3471 ○ Den utrolige historie om Alexander Blomqvist https://www.ekkofilm.dk/anmeldelser/den-utrolige-historie-om-alexander-blomqvist/ ○ https://www.facebook.com/timschoumusic/posts/hvis-du-har-set-dr3-serien-et-giftigt-venskab-s%C3%A5-har-du ogs%C3%A5-f%C3%A5et-et-indtryk-af-3550417508343299/ ○ Alter ego: https://da.wikipedia.org/wiki/Alter_ego ○ Avisens historie https://danmarkshistorien.lex.dk/Aviser_i_Danmark,_1634- ○ Forskellige typer blade/aviser (omnibusavisen, tabloid, nicheaviserne) ○ Det folkelige gennembrud: https://www.youtube.com/watch?v=ngxjEWEwD0w&ab_channel=S%C3%B8renVristChristensen
Omfang	12 %
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> ○ Oplysningstiden – Holbergs syn på kvinder https://rundtomholberg.dk/temaer/kvinderne/ ○ Syllogismen og sproglige finurligheder ○ Eufemismer ○ Analyse af artikel ○ Analyse af kortdoks ○ Analyse med sproghandlinger ○ Analyse med sprogfunktioner

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Argumenter, argumentation, kneb m.m. ○ Analyse af taler
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> ○ Anvende grammatik og stilistiske grundbegreber ○ Anvende centrale skriftlige fremstillingsformer ○ Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer ○ Formidlingsbevidsthed og udtryksfærdigheder ○ Forholde sig kritisk, nuanceret, reflekterende, receptivt, analytisk og perspektiverende til tekst, sprog og samfund ○ Anvende det udvidede tekstbegreb
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, klasseundervisning, klassediskussion, pararbejde, fremlæggelser, kreative opgaver, individuelle skriveøvelser, oplæg og gruppearbejde. Interaktive øvelser.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 12	Emne 12: Nyeste tid (1995 – 2025) og selvscenesættelse
Indhold	<p>Kerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Bog 1: Håndbog til dansk https://hbdansk.systime.dk/ ○ Bog 2: Ind i sproget: https://indisprogethx.systime.dk/ ○ Bog 3: Styr på sproget https://styrpaasproget.systime.dk/ ○ Bog 4: Litteraturhistorien – på langs og på tværs https://lithist.systime.dk/?id=1 ○ Bog 5: www.textur.systime.dk ○ Bog 6: https://grundbogtildansk.systime.dk/?id=127 ○ Bog 7: https://5aarslitt.systime.dk/ ○ Links <p>Tekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Madam Nielsen frelser verden igen – selvscenesættelse: https://www.youtube.com/watch?v=UcS7nFsRobQ&ab_channel=Teaterbillette, 2023 – performancekunst – 46 sekunder ○ Lone Hørslev – fra Lyrikportalen: https://www.youtube.com/watch?v=LEiX1t8ilO0&ab_channel=Lyrikporten-28danskedigtere – 2016 ○ Lone Hørslev ”Jeg vil heller være alene...” – hybridopførsel: https://www.facebook.com/ThorvaldsensMuseum/videos/uh%C3%B8rt-h%C3%B8rslevmechlenburg-jeg-vil-hellere-v%C3%A6rene-alene/894408810696822/, 2017 ○ ”Alt er data” – digt af Lone Hørslev, 2018 ○ Casper Eric – fra Lyrikportalen: https://www.youtube.com/watch?v=4-nAzWYoS-w&ab_channel=Lyrikporten-28danskedigtere – 2016

	<ul style="list-style-type: none"> ○ ”Tale til ungdommen” 2020 Caper Eric (4:46) https://www.facebook.com/drpl/videos/tale-til-ungdommen-af-caspar-eric-kulturen-p%C3%A5-p1-dr-p1/732666927544999/ ○ ”Latter” af Naja Marie Aidt som eksamenstekst, 1995 (fra barn til voksen) <p>Supplerende:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Tendenser i den nyeste litteratur: https://lithist.systime.dk/?id=294 ○ De seneste fem års litteratur: https://5aarslitt.systime.dk/ ○ Noveller i nyeste tid: https://lithist.systime.dk/?id=195 ○ Lyrik i nyeste tid: https://lithist.systime.dk/?id=219 ○ Eksperimenterende realisme: https://lithist.systime.dk/?id=127 ○ Madame Nielsen: https://litteratursiden.dk/forfattere/madame-nielsen ○ Madame Nielsen – identitet, virkelighed og fiktion: https://lex.dk/Madame_Nielsen ○ Madame Nielsen - performancekunstner https://www.gyldental.dk/forfattere/madame-nielsen-f113866 ○ Iscenesat: Lone Hørslev. 2017: https://www.information.dk/kultur/2017/04/iscenesat-lone-hoerslev ○ ”Jeg ville ønske det var mig”, artikel, 2017 https://www.information.dk/kultur/2017/04/gid-lone-hoerslev ○ Interview med Casper Eric – ”Det er ikke mit handicap jeg slås med” https://www.youtube.com/watch?v=FXHkGJg7A1k&ab_channel=Forfatterstafetten, 2023 ○ Casper Eric: https://www.youtube.com/watch?v=lYxT3yVFCmA&ab_channel=GyldendalForlag – 2023 ○ Jens Blendstrup – trailer/uddrag <i>Gud taler ud</i> – 2004 https://www.youtube.com/watch?v=yRFVaGZ0yWc&ab_channel=ScanboxEntertainmentDanmark – 2 min. ○ Jens Blendstrup <i>Gud bliver til</i> – roman 2025 https://www.youtube.com/watch?v=CVyb5DNAL5Y&ab_channel=GyldentalForlag ○ Autofiktion og selvscenesættelse https://5aarslitt.systime.dk/?id=250 ○ Selvscenesættelse – Michael Strunge https://www.youtube.com/watch?v=W0rbXMV6zsI&ab_channel=ChristianeGroot-Poulsen – ca. 7 min. ○ Hvad er knækprosa https://www.opgaveakademiet.dk/post/hvad-er-knaekprosa ○ Knækprosa https://dansksiderne.dk/index.php?id=5796 ○ Dan Turéll ”Gennem byen en sidste gang”, 1977 ○ Vita Andersen ”Fredag, lørdag, søndag”, 1977 ○ Folkekirkens nødhjælp: ”Trines mor – Mors dag”, 2020 – sprogfunktioner/sproghandlinger: https://www.youtube.com/watch?v=Km5WGdmGfw&ab_channel=FolkekirkensN%C3%B8dhj%C3%A5lp – ca. 5 min
Omfang	3 %
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> ○ Periodelæsning – nyeste tid ○ Knækprosa i moderne litteratur

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Selviscenesættelse – temalæsning ○ Mundtlig eksamenstekst
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> ○ Anvende grammatik og stilistiske grundbegreber ○ Anvende centrale skriftlige fremstillingsformer ○ Anvende centrale mundtlige fremstillingsformer ○ Formidlingsbevidsthed og udtryksfærdigheder ○ Forholde sig kritisk, nuanceret, reflekterende, receptivt, analytisk og perspektiverende til tekst, sprog og samfund ○ Anvende det udvidede tekstbegreb
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, klasseundervisning, klassediskussion, pararbejde, fremlæggelser, kreative opgaver, individuelle skriveøvelser, oplæg og gruppearbejde. Interaktive øvelser.